# DZIENNIK URZĘDOWY

## Obwodu Zamoyskiego.

№ 2. Zamość, dnia 17 Lutego 1916. Rok 2.



### 1. WYROKI.

### I.

**W Imieniu Jego Mości Cesarza Austryi i Apostolskiego Króla Węgier.**

Cesarsko i królewski Sąd doražny jako orzekający Sąd w Zamościu w dniu 24 Stycznia 1916 pod przewodnictwem c. i k. majora Ryszarda Dawidka, a pod kierownictwem c. i k. majora Auditora Dr. Leopolda Dorazila, w obecności jedn. ochotnika feldwebla Dr. Schutzera jako protokolanta, c. i k. porucznika Auditora Dr. Szwajkowskiego jako oskarżyciela, w obecności oskarżonych Antoniego Szali i Wincentego Radeckiego i c. i k. porucznika Dr. Beresa jako obrońcy orzekł po przeprowadzenej rozprawie, wskutek oskarżenia z 24 Stycznia 1916 l. cz. K. 38/15 wniesionego przeciw Antoniemu Szali i Wincentemu Radeckiemu o zbrodnie z §§ 15. 413. 414 4 (415) 11 (483. 485. a. b. c. d. wojs. ust. kar. oraz wniosku oskarżyciela, aby uznać winnym oskarżonych.

a) ANTONI SZALA urodz. w Majdanie i tam przynależny, 22 lat liczący, rzym.-kat. religii stanu wolnego, szewc, zamieszkały w Dębowcu i

b) WINCENTY RADECKI, urodzony, przynależny i zamieszkały w Dębowcu, 22 lat liczący rzym.-kat. religii kowal stanu wolnego,

WINNI SĄ:

I. Zbrodni częściowo dokonanego, a częścią usiłowanego morderstwa z §§ 11, 15, 413, 414) w. u. k. popełnionej przez to, że

1). W nocy na 26 Listopada 1915 w kolonii Zrąb oddali więcej strzałów z karabinów na włościanina Jakóba Joachima w chwili, kiedy biegł o pomoc do sąsiada przeciw sprawcom, którzy konie ze stajni wyprowadzili, rzuciwszy poprzednio Joachima na ziemię i uszkodziwszy go na ciele, przy czem jeden ze strzałów ugodził Jakóba Joachima w okolicę serca i w ten sposób go zabili;

2). Dalej w towarzystwie jeszcze jednego wspólnika dnia 15 Grudnia 1915 przed połud. w pobliżu Łabuń, po zatrzymaniu wozu z dwoma kupcami, widocznie, aby ich obrabować, puściwszy ich na wolność, ponieważ wieźli tylko towary, ścigani przez żandarmów, z ukrycia w gąszczu oddali wiele strzałów, jednakowoż człowieka nie ugodzili.

3). Dnia 18 Grudnia 1915 między godziną 6 a 9 wiecz. napadli na gościńcu koło Zawady na kupców, jadących wozem przy czem kupiec Szmul Josef Apteika po oświadczeniu, że nie ma więcej pieniędzy padł od strzału brzusznego, a w dalszym ciągu wkraczający pospolitak Josef Glira, został zabity strzałami oddannymi przez sprawców, że zatem przeciw ludziom działali w zamiarze pozbawienia ich życia w ten sposób, że stąd śmierć ich nastąpiła lub nastąpić mogła.

II. Zbrodni rabunku z §§ 483, 484, 485, a. b. c. d. w. u. k. popełnionej w ten sposób, że razem z wyżej wspomnianym towarzyszem.

1). 15 Grudnia 1915 między godzina 6 a 9 wieczorem wpadli do domu Jankela i Zofii Leizerów w Szewni, zagroziwszy im bronią palną, gwałtem odebrali im 500 rs. 130 K. złoty zegarek damski i 6 złotych pierścieni.

2). W tym samym czasie wpadli także do domu Arona Weisa i jego córki Cipy Weis w Kosobudach i po użyciu groźby i rzuceniu pierwszego o ziemie zabrali Aronowi Weisowi 25 rs. na silne jednak naleganie poszkodzonych zabraną kwotę zwrócili.

3). W tym samym czasie i w tem samem miejscu Moszkowi Frachtowi w jego domu, grożąć mu bronia odebrali 10 rs.

4). Przy sposobności pod I. 3) wspomnianej zmusili Szmula Jozefa Apteika do wydania 900 rus. i małej jeszcze kwoty pieniędznej, Mortka Sterna do wydania 460 K a Szmula Ela Freunda do wydania 230 rs. że zatem użyli przeciwko ludziom gwałtu, aby zawładnąc ich ruchomościami, za to zasądzeni zostają na podstawie §§ 482, 444, w. u. k. Q. O. i rozporządzenia A. O. K. z 16 Marca 1915 Op. № 32 183 skazani na śmierć przez powieszenie na szubienicy w porządku Radecki-Szala.

Wyrok zatwierdzam i polecam jego wykonanie!

**Julian v. Fischer** Oberst mp.

*Kreiskommandant von Zamość.*

## WYROKI.

### II.

Przez Sąd wojskowy w Noworadomsku został jeden człowiek zasądzony na 2 miesiące więzienia za to, że przez jakiś czas ukrywał zbiegłego więźnia.

### III.

## Wyrok Sądu obwodowego we Włoszczowie.

Wieśniak Walenty Bukowski winny jest, że w połowie października 1915 w Zalczu wzywał publicznie i wobec większej ilości ludzi do sprzeciwiania się i do oporu przeciw rozporządzeniom c. i k. Komendy Obwodowej jako władzy publicznej.

Tenże dopuścił się zbrodni gwałtu publicznego w myśl § 341:b Woj. ust. kar. i został zkazany na śmierć przez powieszenie.

### IV.

Przez Sąd wojskowy w Końsku został Bolesław Kwieciński skazany na karę śmierci przez powieszenie i następnie powieszony za to, że w towarzystwie kilku osób zabił dwu żandarmów.

### V.

Dalej zostało więcej osób zasądzonych przez Sąd tutejszy za kradzież na więzienie

aż do jednego roku, oraz kilka osób za uszkodzenie ciała na kilka miesięcy więzienia, zaś jedna kobieta na karę więzienia przez jeden rok za zaniechanie postarania się o potrzebną pomoc przy rodzeniu dziecka.

VI.

W końcu zostało przez Sąd tutejszy ukaranych wiele osób za to, że ukrywali rosyjskich dezerterów i że trzymali u siebie ukrytą broń.

## 2. Wykonywanie prawa karania przez wójta.

Po myśli § 2., ustęp. 2., rozporządzenia Naczelnego Wodza Armii z dnia 19/8 1915, Nr. 30 Dz. rozp., wolno wójtowi gminy wymierzać kary jedynie w obecności członków rady gminnej.

Ponieważ jednak na razie nie można myśleć o ustanowieniu reprezentacyi gminnych w gminach wiejskich, ma wójt gminy (burmistrz) dobrać sobie przy wymierzaniu kar zamiast członków rady gminnej jednego pełnomocnika gminy i sołtysa odnośnej miejscowości.

## 3. SERWITUTY.

Na zapytanie, czy przestępstwa lasowe, popełnione przez uprawnianych do serwitutu w lasach serwitutowych, mają być dochodzone i karane przez sądy czy przez władze administracyjne, podano do wiadomości jednej Komend. obwodowych co następuje.

Wedle ustaw rosyjskich podlegały niektóre sporne i niesporne sprawy włościańskie o znaczeniu ogólnem kompetencyi t. zw. władz włościańskich (Komisarze włościańscy i t. d.).

Te władze włościańskie orzekały między innemi o istnieniu lub nieistnieniu, jakoteż o przekroczeniu praw serwitutowych, jeżeli się te prawa opierały na tabelach likwidacyjnych, (a więc nie odnośnie do praw serwitutowych, nabytych na podstawie prywatnego tytułu)

To cywilno-prawne orzeczenie mogło niekiedy stanowić podstawę do wytoczenia przeciw sprawcy postępowania sądowo-karnego (Ustęp, a) instrukcyi dla Komisarzy włościańskich z 21/5 1876 zbiór ustaw № 542/76.

Przekroczenie prawa serwitutowego może mianowicie być popełnione w dobrej wierze (z nieświadomości), albo w złej wierze. Wpierwszym wypadku nie może być mowy o delikcie karno-prawnym. Atoli taki zaistnieje, skoro uprawniony do serwitutu (co się najczęściej zdarza), znając granice swego uprawnienia, takowe przekracza.

Obecnie ma sędzia rozstrzygać, czy w zaistniałym sporze o rozciągłość i sposób wykonywania prawa serwitutowego w danym wypadku zła wiara jest wykluczona.

Tę kwestyę miał wedle rosyjskiej organizacyi władz, rozstrzygać Komisarz włościański, ponieważ ta władza obecnie została zniesiona, a jej zakres działania rozdzielony został między sądy i władze administracyjne (Rozporządzenie Nacz. Kom. Et. z 1/9 1915 Op. № 77776) rozstrzyga sędzia tę kwestyę, jakoteż inne kwestyę, należące do kompetencyi tego Komisarza włościańskiego.

O ile sędziemu potrzebne są pewne informacye, ma się o nie postarać u tej władzy administracyjnej, która ma powierzany nadzór nad lasami serwitutowymi.

Ta władza ma wydać potrzebne zapobiegające zarządzenia dla ochrany serwitutu jakoteż innych lasów, władze włościańskie nie miały jednak żadnej jurysdykcyi karnej. Nie były one upoważnione nakładać jakiekolwiek kary, w szczególności za przestępstwa lasowe i polne.

Także rosyjskie ustawy lasowe zawierają bardzo mało karno-prawnych postanowień, które nadto dotyczą lasów państwowych i są w niniejszym wypadku bez znaczenia.

Przestępstwa lasowe mogły wedle rosyjskiego porządku karnego być ścigane tylko na podstawie przepisów kodeksu karnego dla sędziów pokoju, a w każdym razie na podstawie przepisów ogólnego kodeksu karnego.

Kodeks karny dla sędziów pokoju zawiera bardzo wiele przepisów, które przy energicznem zastosowaniu mogą udzielić dostatecznej ochrony lasom, w szczególności także lasom serwitutowym.

Przepisy te zawarte są w artykułach 31-32-33-56/1-56/2-56/3-56/4-56/5-56/6-56/7-57/5-57/6-57/7-58/8-92-95-98-112-112/1-145-148-154 do 162, 164, 167 do 168/1.

W szczególności należy wskazać na art. 57/7, który skierowany jest nie tylko przeciw właścicielom lasów serwitutowych lecz także przeciw uprawnionym do serwitutu i wszelkie złośliwe przekroczenia przepisów i planów gospodarczych w lasach serwitutowych stawia pod rygor kary.

Sądzenie tych wypadków należy do kompetencyi sądów gminnych, lub sądów pokoju.

Sędzia ma także rozstrzygać kwestyę czy sprawca działał przeciw przepisom i przekroczył granice swego prawa w dobrej wierze, z nieświadomości, czy też świadomie, w złej wierze.

### 4. Uwolnienie od opłat pocztowych.

Po myśli rozporządzenia Naczelnego Wodza Armii (Naczelnej Komendy Etapowej) M. V. Op. Nr. 122,241 przyznaję się uwolnienie od porta urzędowym korespondencyom ustanowionych w obszarze okupowanym Sędziów pokoju i sądów gminnych, odnoszącym się do wzajemnych stosunków służbowych tychże oraz do stosunków z c. i k. władzami wojskowymi obszaru okupowanego i z prywatnemi osobami, zobowiązanemi do opłaty porta, w sprawach tyczących się służby publicznej o ile odnośny adresat znajduje się na obszarze okupowanym.

### 5. Rozmawianie z aresztantami

w polowym areszcie dozwolone jest tylko w dnie niedzielne i świąteczne od godz. 9-12 w południe.

### 6. Wywóz towarów z austro-węgierskiej Monarchii do c. i k. obszaru okupowanego i na odwrót.

Zakazy wywozu rozmaitego rodzaju towarów z Monarchii austro-węgierskiej, które istniały już za czasów pokojowych, rozszerzono podczas wojny na cały szereg innych artykułów, z pomiędzy których dla obszaru okupowanego mają szczególne znaczenie: nafta, cukier, kawa, ryby, mydło i wyroby wełniane. Wyczerpujący spis towarów, których wywóz jest zakazany, zawierają „Postanowienia dla obrotu handlowego między Monarchią austro-wergierską a Jenerał-Gubernatorstwem Kielce“.

Po jednym egzemplarzu tych „Postanowień“ znajduje się do wglądu w magistratach miasta Zamościa i Szczebrzeszyna, tam też lub w Komendzie obwodowej można się z ich treścią zapoznać. Dalsze zakazy wywozu mieszczą się w „Doniesieniach Biura wywiadowczego“, dołączanych do każdego numeru tut. Dziennika urzędowego.

Kto zamierza wprowadzić do Polski przez granicę towar, co do którego istnieje zakaz wywozu, musi postarać się o odnośne specyalne pozwolenie na wywóz, którego udziela przynależne „Biuro wywiadowcze dla obrotu towarowego“.

Dla obwodu Zamoyskiego przynależnem jest Biuro wywiadowcze w Rzeszowie, przy ul. Słowackiego L. 6.

Biura wywiadowcze dla obrotu towarowego podlegają c. i k. Centrali dla obrotu towarowego dla austro-węgierskiego obszaru okupowanego w Polsce, z siedzibą w Krakowie, i otrzymują od tejże Centrali do dyspozycyi pewną część ilości towarów (których wywóz na ogół jest zakazany), dopuszczonej przez c. k. austryackie lub kr. węgierskie ministerstwo skarbu do wywozu z Monarchii do Polski (tak zwane „kontyngenty“).

W obrębie tych przyznanych części mogą Biura wywiadowcze udzielać pozwolenia na wywóz pewnych ilości poszczególnych kategoryi towarów, które podlegają zakazowi wywozu, a mianowicie przez wystawienie „Certyfikatów wywozowych“. Certyfikat wywozowy opiewa na jeden oznaczony obwód i na nazwisko pewnej oznaczonej osoby. Towaru odnośnego nie wolno z obwodu dalej sprzedawać.

Ponieważ pozwolenia na wywóz udziela się jedynie firmom solidnym i zasługującym na zaufanie, wydała c. i k. Centrala dla obrotu

towarowego osobne druki na podania o udzielenie pozwolenia na wywóz. Druk taki ma okaziciela legitymować wobec odnośnego Biura wywiadowczego.

Osoby, które ubiegają się o pozwolenie na wywóz towarów z Monarchii austro-węgierskiej do obszaru okupowanego, zechcą we własnym interesie zgłosić się do c. i k. Komendy obwodowej, przedstawiając swój patent, gdzie odnośny formularz będzie wypełniony i petentowi wręczony.

Z takim formularzem mają się interesowani następnie zwrócić przed uskutecznieniem kupna do Biura wywiadowczego, w przeciwnym bowiem razie narażają się na niebezpieczeństwo, że nie będą mogli wywieźć zakupionego towaru.

Podobnie wzywa się wszystkie te osoby i firmy, które zamierzają wywozić z obszaru okupowanego produkty przemysłowe i rolnicze, by zgłosiły się do Komendy obwodowej.

Co do wywozu z obszaru okupowanego zwraca się ponownie uwagę interesowanych na rozporządzenie Naczelnego Wodza Armii z dnia 15 Grudnia 1915, Nr. 47. Dz. rozp., oraz na art. 5 pod tytułem: „Wywóz z obszaru okupowanego“, zamieszczony w tut. Dzienniku urzędowym Nr. 1 rocznika 2. (rok 1916).

7. **SPIS**

## Towarów, których wywóz z c. k. okkupowanego kraju w Polsce do austro-węg. Monarchyi jest wzbroniony:

**Rozporządzenie Naczelnej Komendy Armii z 15/12 915 № 47.**

| Artykół | № | Artykół | № |
|---|---|---|---|
| Piwo | 2 | Materyały do garbowania i wyciągi z nich | 15 |
| Wytroczyny (młoto) | 5 | Jęczmień wszelkiego rodzaju | 1 |
| Fasola | 3 | Zboże | 1 |
| Sól nawozowa | 22 | Nasiona traw | 6 |
| Nawozy wytworzone z azotu powietrza | 22 | Owies | 1 |
| Jaja | 12 | Szmaty | |
| Esparseta | 6 | Hreczka | 1 |
| Groch | 3 | Poslad | 1 |
| Futra niewyprawione i wyprawione | 21 | Siemie | 6 |
| Kwasy tłuszczowe | 14 | Żywica | 16 |
| Tłuszcze i tłuszcze docelów technicznych | 14 | Sieczka | 7 |
| Ryby swieze i zakonserwowane | 11 | Skóry wyprawione i nie wyprawione | 21 |
| Mięso swieze i przyrządzone | 11 | Siano | 7 |
| Drób wszelkiego rodzaju | 10 | Proso | 1 |

| Artykół | № |
|---|---|
| Drzewo budulcowe użytkowe i opałowe . . . . . . | 23 |
| Rogi i przetwory z nich . . . | 17 |
| Owoce strączkowe . . . . | 3 |
| Soli potasowe wszelkiego rodzaju . | 22 |
| Kartofli i przetworów z tych wszelkiego rodzaju . . . . . | 4 |
| Racić i tychże przetworów . . | 17 |
| Koniczyny . . . . . | 7 |
| Nasion koniczyny . . . . | 6 |
| Kości i przetworów z tychże . . | 17 |
| Tłuszczu z kości (szpik) . . . | 14 |
| Odpadków z kości i tychże przetworów | 17 |
| Kalafonii . . . . . . | 16 |
| Paszy treściwej . . . . . | 5 |
| Nawóz sztuczny oraz wytworów z azotu powietrza . . . . | 22 |
| Skóry wszelkiego rodzaju z wyjątkiem skór galanteryjnych . . | 20 |
| Nasienie lnu . . . . . | 6 |
| Makuchy lniane . . . . | 5 |
| Soczewica . . . . . | 3 |
| Szmaty wszelkiego rodzaju . . | 18 |
| Łubień . . . . . | 7 |
| Kukurydza . . . . . | 1 |
| Słód i produkcya słodowa wszelkiego rodzaju . . . . . . | 2 |
| Wyroby słodowe . . . . | 5 |
| Mąka wytwory mlewu . . . | 2 |
| i melasowa pasza . . . . | 5 |
| Mleko i produkta mleczne . . | 12 |
| Mak . . . . . . . . | 6 |
| Oliwy i Tłuszcze . . . . | 14 |
| Konie . . . . . . | 9 |

| Artykół | № |
|---|---|
| Koński ząb (kukurydza) . . . | 3 |
| Fosforany . . . . . | 22 |
| Makuchy z rzepaku . . . . | 5 |
| Nasienie rzepaku . . . . | 6 |
| Bydło rogate . . . . . | 8 |
| Żyto . . . . . | 1 |
| Włosień koński . . . . | 19 |
| Buraki wszelkiego gatunku i przetwory z nich . . . . . | 4 |
| Nasiona buraków . . . . | 6 |
| Cukier buraczany . . . . | 4 |
| Nasienie rzepy . . . . . | 6 |
| Odpadki po fabrykacyi tłustych oleji także mielone . . . . . | 5 |
| Owce . . . . . . | 8 |
| Wełna owcza . . . . . | 19 |
| Swinie . . . . . . | 8 |
| Seradeli . . . . . . | 6 |
| Ziarn zaprawka (soja) . . . | 6 |
| Słonina . . . . | 13 |
| Tłuszcz do potraw . . . . | 13 |
| Maź z węgla kamiennego . . | 24 |
| Tłuszcze lekkie i ciężkie z mazi węgla kamiennego . . . . | 24 |
| Słoma . . . . . . | 7 |
| Luj zwiezęcy i prasowany . . | 14 |
| Terpentyna i olej Terpentynowy . | |
| Włosień zwierzęcy wszelkiego rodzaju . . . . . . | 19 |
| Pszenica . . . . . . | 1 |
| Wyka . . . . . . | 3 |
| Zwierzyna . . . . | 11 |
| Kozy . . . . . . | 3 |

### 8. Utworzenie Urzędu cechowniczego w Lublinie.

Dla wykonywania nadzoru nad miarami i wagami na obszarze okupowanym oraz dla spełniania czynności cechowniczych reaktywowano przy c. i k. Jenerał-Gubernatorstwie wojskowem Urząd cechowniczy z siedzibą w Lublinie.

Odnośnie do cechownictwa pozostają w mocy ustawy skarbowe (podatkowe) rosyjskie oraz rosyjski kodeks handlowy.

Przypomina się z naciskiem, że zarządom miast przysługuje na podstawie § 759 rosyjskiego kodeksu handlowego prawo przedsiębrania niespodziewanych rewizyi miar i wag, używanych w gospodach, kramach, na targach, bazarach, jarmarkach, w magazynach, sklepach, warsztatach i podobnych zakładach handlowych i przemysłowych.

### 9 a. OBWIESZCZENIE tyczące się obniżania kursu waluty koronowej.

Mnożą się skargi, że kurs waluty koronowej, ustalony w relacyi **1 K=50** kopiejek, nie bywa w praktyce przestrzegany, gdyż sprzedający z reguły albo żąda zapłaty w rublach, albo podwyższa cenę z tytułu różnicy waluty, albo przy zamianie przymuje koronę za mniej niż 50 kopiejek.

Ponieważ wszelkie dotychczasowe ostrzeżenia nie odnoszą pożądanego skutku, Komenda obwodowa karać będzie odtąd odnośne przekroczenia z bezwzględną surowością, poza tem zaś stosować odbieranie uprawnień do wykonywania przemysłu wobec osób winnych opisanego na wstępie postępowania.

Wzywam ludność, by donosiła Komendzie obwodowej o wszystkich wypadkach naruszenia kursu waluty koronowej i w ten sposób chroniła się sama przed niesumiennym wyzyskiem.

Upraszam Przewielebne Duchowieństwo, by po myśli powyższych uwag oddziaływało na ludność, pouczając takową przy każdej sposobności.

### 9 b. OBWIESZCZENIE.

Doszło do mej wiadomości, że niecne i nieszlachetne indywidua rozsiewają i komentują umyślnie nieprawdziwe i wprost kłamliwe wieści o sukcesach i zwycięstwach armii rosyjskiej, a nawet wymieniają miejscowości, które rzekomo napowrót przeszły w ręce moskali.

To wszystko jest nieprawdą. Wieści te mają na celu podkopanie sławy oręża naszych sprzymierzonych armii, które tak dzielnie i szybko uwolniły ziemię polską z pod jarzma rosyjskiego. Dalej wieści te skierowane są w kierunku omamienia szerszego ogółu i wykorzystania sytuacyi dla własnej korzyści odnośnych łotrzyków, a w szczególności obniżeniu kursu waluty austryacko-węgierskiej w handlu kupieckim, na czem oczywiście zarabiają znaczne sumy pieniężne.

Chcąc przeto stanowczo tamę położyć rozsiewaniu tych nikczemnych i ogółowi tutejszej ludności szkodliwych wieści, zawiadamiam wszystkich mieszkańców tutejszego obwodu, że każdego, o którym się, dowiem że rozsiewa takie wieści, natychmiast oddam pod sąd wojenny. Celem zaś ułatwienia mi wyszukiwania tych łotrzyków wzywam cały ogół tutejszego społeczeństwa, aby we własnym dobrze zrozumianym interesie bezzwłocznie mi donosił o osobach rozsiewających wyżej wymienione wieści.

### 10. Mączka kościana.

Ze względu na wielki popyt na mączkę kościaną, używaną jako nawóz sztuczny przy zasiewach wiosennych, fabryka „Strem“ w Strzemieszycach nie byłaby w możności zadość uczynić wszystkim zamówieniom, o ileby fabryce nie dostawiono wględnie nie sprzedano jej surowca, to jest kości.

Wzywam Burmistrzów, Wójtów i Sołtysów, by zarządzili zbiórkę kości i odwóz takowych do wymienionej na wstępie fabryki.

Firma „Strem“ jest solidna i ma zamiar płacić najwyższe ceny za dobre kości bydlęce,

a mianowicie 13 do 14 K za 100 kg.

Osoby, które chciałyby zająć się zbieraniem kości dla powyższej firmy, zechcą zgłosić się do c. i k. Komendy obwodowej.

## 11. Biuro pośrednictwa pracy dla superarbitrowanych Legionistów.

Departament Wojskowy Naczelnego Komitetu Narodowego, pragnąc przyjść z pomocą legionistom, którzy zostali superarbitrowani (uznani za niezdolnych do służby wojskowej) i pozbawieni są środków do życia, otworzył w Piotrkowie biuro pośrednictwa pracy.

Zadaniem tego biura jest pośredniczyć w znalezieniu stosownego zajęcia zarobkowego dla tych legionistów superarbitrowanych, którzy do służby z bronią są niezdatni, jednakże ze względu na swe kwalifikacye zawodowe i fizyczną zdolność do pracy mogą w życiu cywilnem zająć jeszcze poczestnestanowisko.

Biuro pośrednictwa pracy polecać będzie pracowników rozmaitych kategoryi, zwracając zawsze baczną uwagę na okoliczność, by kwalifikacye ich każdorazowo ściśle odpowiadały stawianym przez pracodawców warunkom.

Urzędy, instytucye obywatelskie, zakłady przemysłowe, firmy handlowe, zarządy majątków ziemskich, osoby prywatne, u których wakują jekiekolwiek wolne posady, zechcą przedewszystkiem zwracać się do Biura pośrednictwa pracy dla superarbitrowanych legionistów w Piotrkowie, podając warunki, jakie stawiają, wysokość płacy i dokładny adres, poczem Biuro odwrotną pocztą prześle odpowiedź, czy posiada w danej chwili odpowiednich kandydatów.

Biuro pośrednictwa pracy dla superarbitrowanych legionistów liczy na poparcie całego społeczeństwa, przedewszystkiem zaś organizacyi i osób, współczujących z dolą tych, którzy w obronie najwyższych dóbr nieśli ochotnie swe życie i zdrowie.

Każdy tedy choćby bezpośrednio nie interesowany, ktoby posiadał wiadomości o wakujących gdziekolwiek posadach i otwierającem się zapotrzebowaniu pracowników tej lub innej kategoryi, może przysłużyć się dobrej sprawie, komunikując to zaraz z wymienieniem wszystkich znanych mu szczegółów pod adresem: „Biuro pośrednictwa pracy dla superarbitrowanych legionistów w Piotrkowie“.

## 12. Losy loteryi klasowej.

Sprzedaż w kraju okupowanym losów austr.-węg. loteryi klasowej uważana jest jako przemysł wolny.

Do wykonywania tego przemysłu nie potrzeba przeto wyjednania koncesyi.

## 13. Dobrowolne wstępowanie do straży skarbowej.

Odnośnie do ogłoszenia w tut. Dzienniku urządowym z dnia 27. grudnia 1915 Nr. 7, strona 5, zawiadamia się, że termin wnoszenia należycie udokumetowanych podań o przyjęcie do służby w straży skarbowej przedłużony został do dnia 18. lutego 1916.

## 14. Ambulatoryum weterynarskie w Nowej Osadzie w Zamościu.

Lekarze weterynaryjni wojskowi VII. pułku ułanów udzielają bezinteresownie porady lekarskiej dla zwierząt ubogiej ludności obwodu Zamoyskiego. Leczenie to odbywa się w każdą sobotę od godz. 9-11 przed południem na oznaczonem do tego celu miejscu w Nowej Osadzie.

## 15. LISTY GOŃCZY.

I.

KONSTANTYN MĄDRY z Kownatki, obwodu Lukowskiego, syn tamt. włościanina, skazany na śmierć przez Sąd c. i k. Jenerał-Gubernatorstwa, uciekł z więzienia wojskowego w Lukowie.

OPIS OSOBY.

Wiek: lat 22, wzrost średni, postawa wysmukła, cera blada, włosy czarne kędzierzawe, oczy ciemne, wąsy czarne bardzo małe, ubranie ciemne, koszula biała bez kołnierza, czapka z daszkiem granatowa znoszona. W razie schwytania zbiega należy go zaaresztować.

## II.

Dnia 2. stycznia 1916 zbiegł z aresztu polowego w Wierzbniku czeladnik piekarski ANTONI GUTKOWSKI, zasądzony wyrokiem Sądu wojskowego c. i k. Komendy obwodowej w Wierzbniku L. cz. K 25/18/15 w dniu 29. grudnia 1915 za zbrodnię udziału w kradzieży na karę jednorocznego zaostrzonego więzienia.

Gutkowski urodził się w Radomiu, w Polsce, jest synem małżonków Wojciecha i Józefy, przynależny do Radomia i ostatnio tamże zamieszkały, w wieku lat 30, wyznania rzymsko-katolickiego, żonaty, z zawodu czeladnik piekarski, był poprzednio za kradzież karany.

Tenże jest średniego wzrostu, ma podłużną twarz, niebieskie oczy, ciemne włosy i brwi, także mały wąs, mówi po polsku i rosyjsku.

Wszystkie Komendy i władze bezpieczeństwa uprasza się, by za wyż wymienionym śledziły, w razie przydybania przyaresztowały i odstawiły go do sądu polowego c. i k. Komondy obwodowej w Wierzbniku.

## III.

1). Wicenty Bzinkowski, urodzony w Majkowie, gmina Wąchock, prawdopodobnie tamże przynależny, nizkiego wzrostu, krępy, piegowaty, blondyn bez zarostu, nosi ubranie marynarkowe i

2). Maryanna Bzinkowska, żona Wincentego, szczupła, szatynka, bardzo rozmowna, są silnie podejrzani o kradzież krowy na szkodę Teodory Duda w Majkowie.

Uprasza się wszystkie Komendy obwodowe, władze bezpieczeństwa i organy, by śledziły za zbiegłymi obwinionymi i w razie przychwycenia tychże przyaresztowały i odstawiły do najbliższego właściwego sądu wojskowego.

## IV.

Przy końcu sierpnia 1915 r. zrabowano w Kujawach, gmina Górki, na szkodę Józefa Jskry 34 ruble i zamierzano też Marjannę Cheć obrabować, przyczem ostatnia została przez sprawców zgwałcona.

Jako sprawca jest bardzo podejrzany Józef Wrona, który uciekł i odszukać go nie można.

Józef Wrona liczy około 20 lat, jest średniego wzrostu ale silnej budowy, blondyn, ma małe czerwonawe wąsy, wązkiej twarzy o zdrowym wyglądzie, ubrany był w krótki ciemny paltot i miał buty z cholewami.

Pochodzi z Zawichosta, obwodu Opatowskiego, ożenił się w Zimnej Wodzie, gminie Wiśniowa, obwód Sandomierski i tamże jest zamieszkały.

Obecnie włóczy się w sąsiednich miejscowościach koło Jwanisk, Konar i Kujaw.

Wzywa się wszystkie komendy, władze i organy bezpieczeństwa, aby poszukiwały za zbiegłym oskarżonym, a w razie przydybania, aby go przyaresztowały i do c. i k. Sądu obwodowego w Sandomierzu odstawiły.

## V.

Dnia 25. listopada 1915 oskarżony Kazimierz Sikora, w Kłodzie, gm. Rytwiany, urodzony i tamże przynależny, 18 lat mający, rzym.-kat., wolny, syn Walentego i Anny, z zawodu szewc, analfabeta, bez majątku, otworzył okno w pokoju Filipa Pugajsa, wieśniaka w Kłodzie, wdarł się przez to okno do pokoju i ze spodni wiszących na ścianie zabrał 190 rubli.

Opis osoby: nieznany.

Wszystkie Komendy, władze i organy bezpieczeństwa wzywa się przeto za zbiegłym oskarżonym czynić poszukiwania, a w razie przydybania go aresztować i do c. i k. Sądu obwodowego w Sandomierzu odstawić.

## VI.

W nocy z dnia 5/XI na 6/XI 1915 ukradli Józefowi Marcowi w Dorominie z jego niezamkniętej stajni nieznani sprawcy 2 konie o wartości 800 kor. i tak:

1) jednego 13-o letniego gniadosza z centkowaną głową,

2) jednego 1-o rocznego kasztana z gwiazdą na głowie.

Opis sprawcy jest nieznany.

Wzywa się wszystkie komendy, władze bezpieczeństwa i organy tychże do śledzenia za nieznanym przestępcą, do uwięzienia w razie jego ujęcia i dostawienia c. i k. Sądowi obwodowemu w Sandomierzu.

VII.

W nocy z 16. na 17. stycznia 1916 zamordowano siekierą w pobliżu miejscowości Śniatycze powiatu Tomaszowskiego młynarza Józefa Podgórskiego i jego żonę Teklę Podgórską w ich domu, oprócz tego w zamiarze morderczym zraniono także służącą powyższych Franciszkę Baj, a następnie zrabowano 800 rubli.

Silnie podejrzanym o popełnienie tego czynu jest dezerter rosyjski Borys Wasylowicz Czumaków, który od kilku miesięcy był zajęty u wyżej wymienionego młynarza jako parobek i zbiegł bezpośrednio po dokonaniu czynu. Czumaków ma około 26 lat, silnie zbudowany, średniej budowy ciała, o ciemnem obliczu, posiada krótkie czarne wąsy, okrągłą grubą twarz, duże czarne brwi i ponure wejrzenie, czarne włosy na głowie, na czole szczecinowate i spływające do przodu, ruchy jego są powolne i niezgrabne, a ubranym jest w czarną cywilną marynarkę, szary surdut z kapuzą i szare wojskowe spodnie, tudzież w czarną futrzaną czapkę.

Uprasza się wszystkie Komendy, władze bezpieczeństwa i organy, aby śledziły za wyżej wymienionym Czumakowem, a w razie schwytania uprasza się o dostawienie do aresztu polowego c. i k. Komendy obwodowej w Tomaszowie.

### 16. Uprawnienia górnicze i należytości kopalniane.

Rozporządzenie Naczelnego Wodza Armii z 7/2 1916 dotyczące zgłoszenia uprawnień górniczych i zabezpieczenia należytości kopalnianych.

Mocą uprawnień Najwyższej władzy cywilnej i wojskowej przeniesionych na mnie rozkazem Najwyższego Dowództwa zarządzam dla obszarów Polski podlegających administracyi wojskowej austryacko węgierskiej (obszar okupowany) co następuje:

§ 1.

Wszystkie uprawnienia (nadania) górnicze, nabyte przed wejściem w życie tego rozporządzenia, muszą być zgłoszone w c. i k. wojskowym Urzędzie górniczym w Dąbrowie w przeciągu ośmiu tygodni po wejściu w życie tego rozporządzenia.

Na żądanie wojskowego urzędu górniczego należy w przeciągu przynajmniej czterotygodniowego terminu udowodnić posiadanie uprawnienia górniczego.

Jeżeli zgłoszenie przepisane w pierwszym ustępie nie nastąpi, albo jeżeli dowód przepisany w drugim ustępie nie będzie złożony, może wojskowy Urząd górniczy pozbawić uprawnienia górniczego bez pretensyi do odszkodowania.

§ 2.

Jeżeli należytości za prowadzenie ruchu kopalnianego nie zostaną na czas wpłacone, doręczy wojskowy Urząd górniczy obowiązanym do zapłaty pisemne upomnienie, w którem ustanowiony będzie nowy termin do wpłaty. Jeżeli zapłata nie nastąpi w przeciągu tego ostatniego terminu, może Naczelna komenda armii pozbawić uprawnienia górniczego bez pretensyi do odszkodowania.

§ 3.

Przekroczenia tego rozporządzenia, albo przepisu wydanego na podstawie tegoż, będzie o ile nie podlegają surowszemu przepisowi karnemu - na wniosek wojskowego Urzędu górniczego Komenda obwodowa karała grzywną do dziesięciu tysięcy koron, a w razie niemożności ściągnięcia grzywny, aresztem do jednego roku.

§ 4.

Rozporządzenie to wchodzi w życie 20. lutego 1916.

**Arcyksiąże Fryderyk, marszałek polny, w. r.**

Wszystkie zgłoszenia prawa własności oraz podania o użyczenie uprawnień górniczych skierowane do wojskowego Urzędu górniczego w Dąbrowie zostaną aż nadal bez odpowiedzi.

Przepisane w § 1. tego rozporządzenia zgłoszenia muszą być bezwarunkowo pisemnie uskutecznione.

## 17. Przepisy policyjne dotyczące wywozu i przywozu przez granicę oraz zwalczania przemytnictwa.

1). Wywóz towarów zaopatrzonych w pozwolenie na wywóz jakoteż wolne prawo wywozu artykułów nieobjętych zakazem wywozu jest dozwolony tylko w przeznaczonych do tego miejscach granicy tj. w „miejscach wywozu“. Miejsca te będą ustanowione przez Komendy obwodowe z uwzględnieniem potrzeb komunikacyjnych.

Z wyjątkiem tych miejsc jest wszędzie wzdłuż granicy wywóz bez różnicy czy tenże odbywa się z pozwoleniem wywozu czy bez tegoż wzbroniony.

2). Dowóz z obszaru zostającego pod zarządem niemieckim jest na wschód od Wisły wyjątkowo wzbroniony.

Natomiast wzdłuż zachodniego brzegu Wisły dozwolonym jest dowóz towarów każdego rodzaju na wszystkich miejscach granicznych.

Co do dowozu z Monarchii pozostają dla takowych istniejące już przepisy nadal w mocy.

3). Przekroczenie granicy przez furmanki w obu kierunkach dozwolone jest tylko w dzień i tylko w „miejscu wywozu“ oraz jedynie z przepisanym paszportem bydlęcym i przepustką, jeżeli chodzi o przekroczenie granicy z wewnątrz na zewnątrz.

Wszystkie furmanki w „miejscach wywozu“ podlegają dokładnej i ścisłej kontroli.

4). Ruch pasażerski graniczny podlega dotychczasowym zarządzeniom jednak aż do dalszego zarządzenia z następującemi zmianami:

Wszystkie osoby chcące przekroczyć granicę z wewnątrz na zewnątrz w innych miejscach jak w „miejscach wywozu“ muszą być odesłane, gdy mają towary jakiegokolwiek bądź rodzaju, choćby się nawet prawidłowo wystawionem pozwoleniem na wywóz wykazały, do najbliższego „miejsca wywozu“.

W razie, jeśliby nie posiadały pozwolenia na wywóz, będą aresztowane.

W każdym wypadku przemytnictwa należy bezwarunkowo towary w myśl istniejących przepisów skonfiskować.

## 18. Wyłączenie ze ścislejszego okręgu wojennego.

Na podstawie rozporządzenia c. i k. wojskowego Jenerał-Gubernatorstwa w Lublinie z dnia 30/1. 1916 zostały obwody Tomaszów, Hrubieszów i Chełm ze ściślejszego okręgu wojennego wyłączone i do dalszego okręgu wojennego przydzielone, przeto od dnia dzisiejszego Komenda tutejsza wystawiać będzie karty identyczności (przepustki) do powyższych obwodów.

# DODATEK.

## 19. DAR.

Komenda obwodowa udzieliła dla ubogich m. Zamościa (Nowa Osada) kwotę 324 K 75 h.

## 20. Zarządzenia dotyczące odstawy kartofli.

I. Obrót kartofli w obrębie powiatu.

1). Obrót kartofli w obrębie powiatu nie podlega żadnemu ograniczeniu.

2). Z powiatu do powiatu.

Wywóz kartofli z jednego powiatu do drugiego może nastąpić tylko za zezwoleniem odnośnej Komendy obwodowej tego powiatu, w obrębie którego kartofle do wywozu się znajdują. Kupcy mają być zaopatrzeni w odpowiednie legitymacye swojej Komendy obwodowej, potwierdzone przez Komendę obwodową tego powiatu, z którego wywóz ma nastąpić. Do załadowania kartofli do wagonów potrzebne jest nadto pisemne zezwolenie tej Komendy obwodowej, z obrębu której wywóz ma nastąpić. Do przewozu furami lub koleją potrzebny jest dokument przewozowy (Transportschein).

II. Odsyłanie i wywóz kartofli w głąb kraju.

Bezpośrednie zakupno ziemniaków przez pełnomocników, agentów i t. d. (tak zwanych „krajowych interesentów“ H. I.) jest i nadal bez wyjątku zakazane.

III. Postępowanie przy odstawie.

1). Ziemniaki u właścicieli dóbr.

Nadwyżka ziemniaków u właścicieli większych posiadłości została zajęta, a odstawa tychże do miejsc przeznaczenia jest rzeczą producentów.

2). Ziemniaki u włościan.

a) Rajony: Komenda obwodowa ustanawia pewną ilość rajonów odstawy w swoim powiecie.

b) Kupcy: dla każdego rajonu ustanawia się jednego lub więcej kupców, którzy wyłącznie są upoważnieni do zakupna ziemniaków u włościan w swoim rajonie i na to otrzymają legitymacye od Komendy obwodowej. Kupcy ci odstawiają następnie zakupione ziemniaki do miejsc przez Komendę obwodową im przeznaczonych (magazyn, suszarnia i t. d.) Załadowanie ziemniaków do transportu koleją lub statkiem jest rzeczą kupców. Każdemu producentowi wolno dostawić ziemniaki wprost do miejsca odstawy (suszarni etc.).

IV. Zapłata.

Minimalna cena za 100 kg wynosi 4 K 50 h na miejscu produkcyi.

Maksymalna cena na miejscu odstawy wynosi 6 K 50 h o ile miejsce odstawy i produkcyi leżą w tym samym powiecie. Jeżeli zaś miejsce odstawy znajduje się poza obrębem powiatu natenczas cena maksymalna wynosi K 7.

## 21. Obwieszczenie dotyczące paszportów zwierzęcych.

Ponieważ paszporty zwierzęce przedstawiają nieocenioną wartość przy tłumieniu zaraz zwierzęcych oraz z uwagi, że przepisy paszportowe uniemożliwiają złodziejom i przemytnikom ich karygodne czynności zarządzam na podstawie § 8. ustawy o zarazach zwierzęcych z 6/8. 1909. Dz. p. p. № 177 i odnośnego rozporządzenia wykonawczego z 15/10. 1909. Dz. p. p. № 178 co następuje:

Zwierzęta domowe należące do rodzaju przeżuwaczów (bydło, owce, kozy), jednokopytowych (konie, osły, muły i osłomuły) i świń należy zaopatrywać w dawne dotychczas używane paszporty, a to w następujących wypadkach:

1). Jeżeli przyprowadza się zwierzęta te na targ, przetarg, wystawę lub pokaz zwierząt,

2). jeżeli się je przeprowadza do innej miejscowości z powodu zmiany stałego miejsca pobytu,

3). lub przewozi koleją albo okrętami lub wreszcie,

4). pędzi z miejsca na miejsce jako niemające stałego miejsca pobytu.

Wydawanie paszportów dla zwierząt należy do przełożonych gmin, może być jednak wyjątkowo poruczone innym organom do tego ustanowionym.

Wydanie paszportu na zwierzę ma poprzedzać zbadanie stanu zdrowia odnośnego zwierzęcia.

Paszport można wydać tylko na zwierzę zdrowe i wolne od zarazy pod warunkiem, że w danej miejscowości, skąd zwierzę pochodzi, nie panuje żadna zaraza, która by się mogła udzielić temu zwierzęciu, na które ma się paszport wystawić. Panuje np. w miejscowości Szczebrzeszyn zaraza pryszczyca, w takim razie nie wolno na pochodzące z tej miejscowości bydło, owce, kozy i świnie wystawiać paszportu, albowiem wiadomem jest, że nazwana zaraza udziela się tym wszystkim gatunkom zwierząt.

Na wszystkie powyżej wymienione zwierzęta należy wydawać paszporty jednostkowe, co do osesków, towarzyszących matkom, wystarczy zapisek na paszporcie matki. Wszystkie rubryki starego paszportu należy dokładnie wypełnić w polskim języku i zaopatrzyć urzędową pieczątka gminy, jakoteż podpisem wójta gminy. Każdy paszport jest ważny na przeciąg 14 dni włącznie. Za każdy paszport na duże zwierzę (bydło, konie) wystawiony winien Naczelnik gminy ściągnąć za druki z urzędowaniem połączone 14 halerzy, natomiast za paszport na małe zwierzę (owce, kozy, świnie) tylko 10 h od strony. Za dokładność i wiarygodność wystawionego paszportu jest wójt gminy osobiście odpowiedzialny.

Zarządzenie to należy bezzwłocznie w sposób tam praktykowany podać do publicznej wiadomości.

Przekroczenie niniejszego rozporządzenia, które od chwili ogłoszenia ma moc obowiązującą, będą karane po myśli § 63—70 zacytowanej ustawy o zarazach zwierzęcych grzywną pieniężnę do 600 K względnie aresztem do

2 miesięcy. Paszporty są do nabycia w biurze c. i k. obwodowego lekarza wyterynaryjnego w c. i k. Komendzie obwodowej.

### 22. Ograniczenie w podawaniu potraw mięsnych.

Ze względu na brak bydła oznacza c. i k. Komenda na postawie § 4. rozporządzenia Naczelnego Wodza Armii z 29/1. 1915. Dz. rozp. № 46 środy i piątki każdego tygodnia jako dni, w których mięsa sprzedawać nie wolno.

W tych obu dniach sprzedaż mięsa surowego i przyrządzonego (gotowanego, pieczonego, wędzonego i t. p.) z bydła rogatego, cieląt, świń i kur jest wzbroniona.

Sprzedaż kiełbas i tak zwanych „wnętrzności“ (płuc, nerek, wątroby, śledziony, mózgu i t. p.) jest dozwolona

W wypadkach szczególnie godnych uwzględnienia może Komenda obwodowa zezwolić na wyjątki.

Przekroczenie tego rozporządzenia karanem będzie grzywną do 2000 K albo aresztem do dwóch miesięcy.

Żandarmerya, Urzędy gminne oraz organa policyi targowej otrzymują polecenie, by w interesie utrzymania stanu bydła powyższego rozporządzenia ściśle przestrzegały i donosiły Komendzie obwodowej nazwiska osób postępujących wbrew zakazowi.

### 23. Podniesienie chowu koni.

Celem podniesienia chowu sprowadza się do obwodu 6 ogierów rządowych, którymi będzie się pokrywać klacze krajowe w okresie stanowienia 1916 r. począwszy od 1. marca b. r. Ogiery będą stanowić w Zamościu. Właściciel klaczy winien każdym razem zgłosić się z klaczą u lekarza weterynaryjnego w c. i k. Komendzie obwodowej celem uzyskania świadectwa zdrowia klaczy. W świadectwie tem należy podać imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania posiadacza, maść, szczególne znaki i wiek klaczy oraz poświadczyć, że klacz jest całkiem zdrowa i pochodzi z miejscowości wolnej od zarazy.

Taksa za pokrywanie wynosi za pierwszy skok 2—4 ruble, od ogierów pełnej krwi angielskiej do 10 rubli. Za dalsze pięciokrotne pokrywanie tychsamych klaczy w tejsamej stacyi nie należy płacić żadnego wynagrodzenia.

Zmiana ogiera jest bezpłatna względnie za dopłatą różnicy w razie jeżeli taksa od drugiego ogiera jest wyższa.

### 24. OBWIESZCZENIE dotyczące uwidoczniania cen i innych środków mających na celu zapobieżenie podbijaniu cen.

Odnośnie do ogłoszonego w dzien. urzęd. Nr. 5 ex 1915 rozporządzenia „Środki zaradcze przeciw podbijaniu cen“ zarządza się ponownie, że każdy, kto w sposób przemysłowy albo na targu ma na sprzedaż lub sprzedaje niżej wymienione środki żywności albo niezbędne przedmioty codziennego zapotrzebowania, obowiązany jest cenę przeznaczonych na sprzedaż towarów uwidocznić w swoim lokalu dla odbiorców dostępnym w miejscu sprzedaży albo na targu, bądźto na towarach samych albo na miejscach widocznych (okna wystawowe, drzwi wchodowe, lada sklepowa) czytelnem pismem wedle jakości, rodzaju oraz ilości towaru. Ilość ma być zapodana wedle rosyjskiej wagi będącej w użyciu, cena zaś w walucie koronowej.

Rozporządzenie to dotyczy następujących towarów: Mięsa wszelkiego rodzaju świeżego lub konserwowanego, słoniny, smalcu wieprzowego, kiełbasy, świeżych ryb, śledzi, mąki, grysiku, krup jęczmiennych, kaszy tatarczanej (hreczanej), jagieł, chleba, fasoli, grochu, ryżu, mleka, masła, sera, twarogu, oliwy jadalnej, octu, tłuszczu roślinnego, soli, kawy, herbaty, cukru, świeżej jarzyny wywożonej na targ i owoców, obecnie kapusty, marchwi, buraków, jabłek, drzewa opałowego, węgli do palenia, nafty, spirytusu do palenia, zwykłych świec, mydeł: do prania i szarego i zwykłych zapałek. Również muszą być uwidocznione cenniki w każdej restauracyi i szynku, za kwaterę w domach zajezdnych, w lokalu przemysłowym zakładów przewozowych, w publicznych zakładach kąpielowych, w pracowniach fryzyerskich, aptekach, oraz u kominiarzy.

Na kupców, którzy się nie zastosują do powyższego przepisu w myśl rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z 19/VIII 1915 dz. rozp. Nr. 30. zostanie nałożona grzywna do 2000 K albo kara aresztu do 6 miesięcy, ponadto nastąpi zamknięcie sklepu albo usunięcie z targu.

Żandarmerya otrzymuje nakaz, by w razie dostrzeżenia nieporządku zamknąć odnośny sklep, a na drzwiach nalepić kartkę zaopatrzoną pieczęcią żandarmeryi obwodowej Komendy z napisem w języku polskim i niemieckim: „Zamknięto urzędownie z powodu nie należytego uwidocznienia cen środków żywności“.

Rozporzędzeniem Naczelnego Wodza armii z dnia 15/IX 1915 r. dz. urzęd. Nr. 38 zagrożonem jest podbijanie cen grzywną do 2000 K albo aresztem do 6 miesięcy. Przez podbijanie cen rozumieć należy każde działanie, przez które ktoś osiąga przy zakupnie albo sprzedaży artykułów służących do codziennego użytku, prowadzonej w sposób przemysłowy, zysk przedsiębiorczy, przewyższający normę odpowiadającą miejscowym warunkom życia oraz cenę, która utrudnia utrzymanie konsumentom (odbiorcom). Ażeby kupująca publiczność mogła osądzić czy żądana cena jest odpowiednią, będzie Komenda obwodowa co miesiąc podawała do powszechnej wiadomości przez obwieszczenie a) ceny oryentacyjne dla hurtownej i drobnej sprzedaży, b) ceny maksymalne ustanowione przez wyższe władze dla poszczególnych artykułów. Cen maksymalnych, które obowiązują przeważnie dla artykułów monopolowych, nie wolno pod żadnym warunkiem przekroczyć!

Ceny, według których można się oryentować, wolno przekroczyć, atoli sprzedawca naraża się wtedy na to, że ktoś zrobi przeciw niemu doniesienie o podbijanie cen i tylko w ten sposób może się uwolnić od zasądzenia jeżeli udowodni, że koszta nabycia i zarządu usprawiedliwiają przekroczenie ceny, podanej dla oryentacyi. Nie wolno żądać cen oryentacyjnych wtedy, jeśli one w stosukku do kosztów nabycia oraz zarządu są za wysokie.

Wzywa się ludność, by przez doniesienia o karygodnych wypadkach współdziałała w zwalczaniu podbijania cen. Okazywanie tylko niezadowolenia przeciw podbijaniu cen nie wystarcza.

Ten, kto sam płaci niezwykle wysokie ceny za niezbędne produkty codziennego użycia albo takie ceny proponuje albo o podbijaniu cen nie doniesie, tylko toleruje je, popełnia czynność tak samo karygodną jak sam podbijacz cen.

### 25. Nadzór nad całem szkolnictwem.

Po myśli rozporządzenia c. i k. Wojskowego Jeneral-Gubernatorstwa z dnia 18. grudnia 1915, L. 17.228 podaje się do wiadomości Zarządów wszystkich szkół i zakładów wychowawczych, że nadzór nad całem szkolnictwem (z wyjątkiem seminaryów duchownych) na obszarach Polski, zajętych przez austryacko-węgierskie Wojska, powierzono Radcy szkolnemu p. Dr. Maryanowi Reiterowi.

### 26. Ceny oryentacyjne i maksymalne.

C. i k. Komenda odwodowa w Zamościu ustanowiła na miesiąc marzec w całym obwodzie następujące ceny, wedle których można się oryentować. Ceny oryentacyjne są te, które uznano za odpowiednie na podstawie urzędownie przeprowadzonych dochodzeń co do kosztów nabycia i zarządu. Ceny te wprawdzie mogą być przekroczone, ale w tym wypadku naraża się sprzedawca na to, że ktoś zrobi przeciw niemu doniesienie o podbijanie cen, a w takim razie ciąży na nim obowiązek udowodnienia, że on przy przekroczeniu ceny oryentacyjnej nie dopuścił się podbijania cen.

Natomiast nie wolno pod żadnym pozorem przekroczyć urzędownie ustanowionych cen maksymalnych dla pewnych artykułów bez względu na koszta nabycia i zarządu.

# CENNIK

zawierający ceny, które obowiązywały w obwodzie Zamoyskim w miesiącu lutym 1916, oraz ceny oryentacyjne i maksymalne na miesiąc marzec 1916 - dla niżej wyszczególnionych towarów.

| Towary | W HURTOWNYM HANDLU | | | | | W DROBNYM HANDLU | | | | | Przez Komendę obwodową uznane jako odpowiednie na miesiąc marzec 1916 najwyższe ceny | | | | | | Urzędownie ustanowione najwyższe ceny | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Jednostka wagi | Najniższa cena | | Najwyższa cena | | Jednostka wagi | Najniższa cena | | Najwyższa cena | | W hurtownej sprzedaży | | | W drobnej sprzedaży | | | W hurtownej sprzedaży | | | W drobnej sprzedaży | | |
| | | K | h | K | h | | K | h | K | h | Jednostka wagi | K | h | Jednostka wagi | K | h | Jednostka wagi | K | h | Jednostka wagi | K | h |
| Mięso wołowe z kośćmi | | | | | | 1 funt | | 96 | 1 | | 1 funt | | 96 | 1 funt | 1 | | | | | | | |
| Polędwica | | | | | | „ | 1 | 50 | 1 | 50 | „ | | | „ | 1 | 50 | | | | | | |
| Mięso wieprzowe | | | | | | „ | | 80 | 1 | 25 | „ | 1 | 25 | „ | 1 | 40 | | | | | | |
| Wędzonka | | | | | | „ | | | 2 | | | | | „ | 2 | | | | | | | |
| Surowa słonina i sadło | | | | | | „ | | | 2 | | | | | „ | 2 | 20 | | | | | | |
| Smalec wieprzowy | | | | | | „ | | | 2 | 20 | | | | „ | 2 | 40 | | | | | | |
| Słonina wędzona | | | | | | „ | | | 2 | 50 | | | | „ | 2 | 50 | | | | | | |
| Łój | | | | | | „ | | | 1 | 20 | | | | „ | 1 | 20 | | | | | | |
| Kiełbasa zwykła | | | | | | „ | | | 2 | | | | | „ | 2 | 20 | | | | | | |
| Krakowska kiełbasa | | | | | | „ | | | 3 | | | | | „ | 3 | 30 | | | | | | |
| Salceson | | | | | | „ | 1 | 80 | 2 | | | | | „ | 2 | | | | | | | |
| Karpie | | | | | | „ | | | 1 | 80 | | | | „ | 1 | 96 | | | | | | |
| Szczupaki | | | | | | „ | | | 1 | 80 | | | | „ | 1 | 96 | | | | | | |
| Śledzie | | | | | | 1 szt. | | 35 | | 40 | | | | 1 szt. | | 40 | | | | | | |
| Mąka pszenna (a) | | | | | | | | | | | | | | | | | 1 pud | 9 | 30 | 1 funt | | 26 |
| Mąka pszen. do gotow. (b) | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | „ | | 18 |
| Mąka żytnia chlebowa | | | | | | | | | | | | | | | | | „ | 6 | 32 | „ | | 18 |
| Grysik pszenny | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | „ | | 26 |
| Pęcak wielki | | | | | | | | | | | | | | | | | 245 f. | 40 | | „ | | 16 |
| „ średni | | | | | | | | | | | | | | | | | „ | 42 | | „ | | 18 |
| Chleb żytni | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | „ | | 18 |
| Groch cały | | | | | | 1 funt | | | | 70 | | | | 1 funt | | 76 | | | | | | |
| „ łuszczony | | | | | | „ | | | | 75 | | | | „ | | 80 | | | | | | |
| Fasola | | | | | | „ | | | | 75 | | | | „ | | 80 | | | | | | |
| Mleko | | | | | | 1 litr | | 32 | | 36 | | | | 1 litr | | 32 | | | | | | |
| Twaróg | | | | | | 1 funt | | 55 | | 60 | 1 funt | | 55 | 1 funt | | 60 | | | | | | |
| Masło stołowe | | | | | | „ | | | 3 | | | | | „ | 3 | | | | | | | |
| Masło kuchenne | | | | | | „ | 2 | 50 | 2 | 50 | | | | „ | 2 | 50 | | | | | | |

| Towary | W hurtownym handlu: Jednostka wagi | Najniższa cena K | Najniższa cena h | Najwyższa cena K | Najwyższa cena h | W drobnym handlu: Jednostka wagi | Najniższa cena K | Najniższa cena h | Najwyższa cena K | Najwyższa cena h | Przez Komendę obwodową uznane jako odpowiednie na miesiąc marzec 1916 najwyższe ceny: W hurtownej sprzedaży: Jednostka wagi | K | h | W drobnej sprzedaży: Jednostka wagi | K | h | Urzędownie ustanowione najwyższe ceny: W hurtownej sprzedaży: Jednostka wagi | K | h | W drobnej sprzedaży: Jednostka wagi | K | h |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Jaja swieże . . . | 1 szt. | | 06 | | 08 | 1 szt. | | 08 | | 10 | 1 szt. | | 08 | 1 szt. | | 10 | | | | | | |
| Palona kawa . . . | | | | | | 1 funt | 3 | | 3 | 60 | 1 funt | | | 1 funt | 3 | 60 | | | | | | |
| Cukier w głowach . | 100 f. | | | 48 | | „ | | | | 50 | „ | | 48 | „ | | 51 | | | | | | |
| „ w kostkach . | „ „ | | | 48 | | „ | | | | 50 | „ | | 48 | „ | | 51 | | | | | | |
| „ kryształowy . | „ „ | | | 49 | | „ | | | | 51 | „ | | 49 | „ | | 52 | | | | | | |
| Herbata . . . . | | | | | | „ | 7 | | 8 | | | | | „ | 8 | | | | | | | |
| Kakao . . . . | | | | | | „ | | | 5 | | | | | „ | 5 | | | | | | | |
| Czekolada . . . | | | | | | „ | 3 | 50 | 4 | | | | | „ | 4 | | | | | | | |
| Sól . . . . | | | | | | „ | | 11 | | 11 | | | | „ | | | | | | 1 funt | | 11 |
| Pieprz . . . . | | | | | | „ | | | 3 | | | | | „ | 3 | | | | | | | |
| Kminek . . . . | | | | | | „ | | | 1 | 20 | | | | „ | 1 | 20 | | | | | | |
| Oliwa stołowa . . | | | | | | 1 litr | | | 2 | | | | | 1 litr | 2 | | | | | | | |
| Ocet . . . . | | | | | | „ | | | 1 | | | | | „ | 1 | | | | | | | |
| Kartofle . . . | 1 funt | | 1,5 | | 02 | 1 funt | | 02 | | 03 | 1 funt | | 02 | 1 funt | | 03 | | | | | | |
| Kapusta . . . | | | | | | „ | | | | 12 | | | | „ | | 15 | | | | | | |
| Buraki . . . . | | | | | | „ | | 06 | | 08 | | | | „ | | 06 | | | | | | |
| Cebula . . . . | | | | | | „ | | 56 | | 60 | | | | „ | | 60 | | | | | | |
| Czosnek . . . . | | | | | | „ | | | | 75 | | | | „ | | 75 | | | | | | |
| Chrzan . . . . | | | | | | „ | | 20 | | 25 | | | | „ | | 25 | | | | | | |
| Jabłka . . . . | | | | | | „ | | 36 | | 50 | | | | „ | | 40 | | | | | | |
| Śliwki suszone . . | | | | | | „ | 1 | 50 | 2 | | 1 funt | 1 | 50 | „ | 2 | | | | | | | |
| Powidła . . . . | | | | | | „ | | 80 | 1 | 20 | | | | „ | 1 | 20 | | | | | | |
| Wino . . . . | | | | | | 1 litr | 4 | | 5 | | | | | 1 litr | 5 | | | | | | | |
| Piwo . . . . | | | | | | „ | 1 | 10 | 1 | 20 | | | | „ | 1 | 20 | | | | | | |
| Wódka 40° . . . | 1 litr | 4 | | 4 | | „ | | | 5 | | 1 litr | 4 | | „ | 5 | | | | | | | |
| Rum . . . . | | | | | | | | | | | | | | „ | 5 | | | | | | | |
| Woda sodowa destylowana | | | | | 20 | „ | | | | 30 | „ | | 20 | „ | | 30 | | | | | | |
| Woły . . . . | 1 funt | | | | 75 | | | | | | 1 funt | | 75 | | | | | | | | | |

| Towary | W HURTOWNYM HANDLU | | | | | W DROBNYM HANDLU | | | | | Przez Komendę obwodową uznane jako odpowiednie na miesiąc marzec 1916 najwyższe ceny | | | | | | Urzędownie ustanowione najwyższe ceny | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Jednostka wagi | Najniższa cena | | Najwyższa cena | | Jednostka wagi | Najniższa cena | | Najwyższa cena | | W hurtownej sprzedaży | | | W drobnej sprzedaży | | | W hurtownej sprzedaży | | | W drobnej sprzedaży | | |
| | | K | h | K | h | | K | h | K | h | Jednostka wagi | K | h | Jednostka wagi | K | h | Jednostka wagi | K | h | Jednostka wagi | K | h |
| Krowy | 1 funt | | | | 70 | | | | | | 1 funt | | 70 | | | | | | | | | |
| Świnie | „ | | 60 | 1 | | | | | | | „ | 1 | | | | | | | | | | |
| Siano | 240 f. | | | 9 | | | | | | | | | | | | | 245 f. | 9 niepr. 10 pras. | | | | |
| Słoma | „ | | | 5 | | | | | | | | | | | | | „ | 4 niepr. 5 pras. | | | | |
| Buraki cukrowe | „ | | | 2 | 40 | | | | | | 245 f. | 2 | 40 | 245 f. | 2 | 40 | | | | | | |
| Buraki pastewne | „ | | | 2 | | | | | | | „ | 2 | | „ | 2 | | | | | | | |
| Koński ząb (kukurydza) | „ | 24 | | 30 | | | | | | | „ | 30 | | | | | | | | | | |
| Wyka | | | | | | | | | 28 | | 1 „ | | 26 | 1 „ | | 28 | | | | | | |
| Makuchy | 240 f. | | | 20 | | | | | | | | | | | | | 245 f. | 20 | | | | |
| Drzewo opałowe twarde | sąg | 90 | | 100 | | | | | 110 | | 1 sąg | 110 | | | | | | | | | | |
| „ „ miękkie | „ | 80 | | 90 | | | | | 90 | | „ | 90 | | | | | | | | | | |
| Węgiel kamienny | | | | | | 1 pud. | | | 2 | 40 | | | | 1 pud | 2 | 40 | | | | | | |
| Koks | | | | | | „ | | | 5 | | | | | „ | 5 | | | | | | | |
| Nafta | | | | | | 1 funt | | | | 32 | | | | 1 funt | | 32 | | | | | | |
| Spirytus do palenia | | | | | | „ | | | 1 | | | | | „ | 1 | | | | | | | |
| Zapałki | 100 pudeł. | | | 3 | | 1pudeł. | | | | 04 | 100 pudeł. | 3 | | 1pudeł. | | 04 | | | | | | |
| Świece stearynowe | | | | | | 1 funt | | | 2 | 40 | | | | 1 funt | 2 | 40 | | | | | | |
| Mydło doborowe | | | | | | „ | | | 2 | 50 | | | | „ | 2 | 50 | | | | | | |
| „ proste | | | | | | „ | | | 3 | | | | | „ | 3 | | | | | | | |
| Soda krystaliczna | | | | | | „ | | | | 40 | | | | „ | | 40 | | | | | | |

*C. i k. Komendant obwodu*

**Julian von Fischer w. r.**

*C. i k. Pułkownik.*

Druk i fabr. stempli, Szmajser Zamość.